

Datum
2020-09-08

Adress
205 80 Malmö

Diarienummer
ASN-2020-9333

Yttrande

Till
Kommunstyrelsen

Remiss från Justitiedepartementet - Slopad straffrabatt för unga myndiga vid allvarlig brottslighet.

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden instämmer huvudsakligen i lagrådsremissens förslag. Det är konsekvent att den slopade straffrabatten avgränsas till allvarigare brott. Alltför repressiva åtgärder riskerar att ha motsatt effekt och gruppen unga myndiga mellan 18-20 år betraktas i andra sammanhang fortsatt som mer skyddsvärda än de som har fyllt 21 år. Möjligheten att vid särskilda skäl kunna döma även unga mellan 18-20 år till insatser från socialtjänsten inom ramen för de så kallade ungdomspåföljderna välkomnas.

Yttrande

För att kunna hjälpa unga lagöverträdare att bryta med en kriminell livsstil är det viktigt att de får adekvata påföljder som utgör en grund för stödjande, motiverande och beteendeförändrande insatser. Fokus ska vara att motverka riskfaktorer för att återfalla i brott, i enlighet med det vetenskapliga stödet för att alltför repressiva åtgärder i vissa åldrar ökar risken. Arbetsmarknads- och socialnämnden instämmer i att det är lämpligt med den föreslagna utformningen av en bestämmelse om slopad straffrabatt för unga mellan 18-20 år så att den riktar in sig på allvarigare brottslighet. En alltför repressiv åtgärd i förhållande till mindre allvarliga och enstaka brott riskerar att få motsatt effekt.

Gruppen unga mellan 18-20 år är i vissa andra sammanhang fortsatt sedda som mer skyddsvärd i lagstiftarens ögon jämfört med de som har fyllt 21 år. Det visar sig exempelvis genom möjligheten att vårda en ung person mellan 18-20 år enligt LVU. I socialtjänstlagen finns vidare bestämmelsen om placeringsformen stödboende för unga mellan 16-20 år. Denna har som syfte att ge stöd till unga som är förhållandevis välfungerande men som inte bedöms fullt redo för att klara ett eget boende utan visst stöd. Det kan bero på omständigheter i den unges sociala situation, som att den unge tidigare varit placerad utanför hemmet, antingen utifrån att vårdnadshavarna haft en social problematik eller att den unge själv haft det, exempelvis kriminalitet och missbruk. Här är utgångspunkten att en myndig

person som inte ännu fyllt 21, beroende på sin sociala situation, kan vara i behov av särskilt hänsyn, stöd och omhändertagande innan det går att ställa samma krav på att han eller hon ska klara vuxenlivet. Den föreslagna bestämmelsen om slopad straffrabatt för allvarigare brott harmoniserar bättre med synen på gruppen unga mellan 18-20 år som finns i andra bestämmelser.

De bestämmelser som samtidigt föreslås avseende påföljdsval och preskription medför ytterligare skärpning av straffmätning och påföljd. Möjligheten att göra undantag under vissa förutsättningar för att kunna tillämpa ungdomspåföljder även för personer mellan 18 - 20 år välkomnas. Det är viktigt att ta hänsyn till de särskilda skäl som kan göra att unga i den aktuella målgruppen har ett vårdbehov enligt LVU och att insatserna inom påföljdssystemet behöver ges av socialtjänsten. Samhällets ansvar för att erbjuda insatser och stöd som syftar till att unga i målgruppen ska återgå till ett mer fungerande liv utan kriminalitet, måste vara tydligt, oavsett om det är socialtjänsten eller Kriminalvården som ansvarar för insatsen. Att Kriminalvården utvecklar sitt återfallsförebyggande arbete är avgörande för att påföljderna för målgruppen ska ge den effekt som lagstiftaren eftersträvar.

Förändringar vad gäller straffmätning och påföljder för unga lagöverträdare och unga myndiga behöver kompletteras med ett tydligt fokus på förebyggande och tidiga insatser på en rad olika områden. Såväl arbetet med att förebygga riskfaktorer för kriminalitet hos barn och unga som att förbygga återfall i kriminalitet måste ske genom samordnade kunskapsbaserade insatser i samverkan mellan berörda myndigheter och aktörer. Det ökade fokuset på brottsförebyggande arbete välkomnas, men förutsätter också att kommunerna och andra berörda parter såsom Polisen, ges rätt förutsättningar och stöd att kunna bedriva ett sådant arbete med kvalitet och effektivitet. Utformning och genomförande av ändringar i bestämmelser kring straffmätning och påföljder behöver följas noga för att kunna bedöma effekterna de får för gruppen unga lagöverträdare, och säkerställa att de bidrar till målsättningen att förebygga kriminalitet och återfall i brott.

Ordförande

.....
Sedat Arif
.....

Förvaltningsdirektör

.....
Britt-Marie Pettersson
.....

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden]